

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
PIETROWICE WIELKIE
(ZMIANA NR 5)**

Pietrowice Wielkie, lipiec 2023

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
1.3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI W STUDIUM	5
1.4. PRZEZNACZENIE I USTALENIA PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PIETROWICE WIELKIE POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	7
2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	7
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	10
2.3 GLEBY	11
2.4 GEOMORFOLOGIA	12
2.5 CHARAKTERYSTYKA HYDROGEOLOGICZNA I HYDROLOGICZNA.....	13
WODY PODZIEMNE.....	13
WODY POWIERZCHNIOWE	15
TERENY ZAGROŻONE POWODZĄ	17
2.6 CHARAKTERYSTYKA METEOROLOGICZNA I KLIMATYCZNA	18
2.7 CHARAKTERYSTYKA AKUSTYCZNA I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	20
2.8 CHARAKTERYSTYKA PRZYRODNICZA	21
2.9. CHARAKTERYSTYKA URBANISTYCZNO – KULTUROWA.....	23
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM.....	27
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	28
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM	29
5.1. WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	29
5.2. WPŁYW NA KLIMAT	30
5.3. WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU ORAZ GLEBY I ZASOBY NATURALNE.....	31
5.4. WPŁYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ZWIERZĘTA, ROŚLINY ORAZ KRAJOBRAZ 31	
5.5. WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIECZNIA 2004..	32
5.6. WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	32
5.7. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I.....	32
KLIMAT AKUSTYCZNY	32
5.8. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	34
5.9. GOSPODARKA ODPADAMI.....	34
5.10. ODDZIAŁYWANIE NA WARUNKI ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI.....	34
5.11. RYZYKO POWSTAWANIA POWAŻNYCH AWARII.....	35

5.12. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO - ZESTAWIENIE	36
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 37	
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY W JAKICH CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	37
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	39
9. WNIOSKI I PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	41
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	42
11. SPIS LITERATURY	44

1. WPROWADZENIE

1.1. CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pietrowice Wielkie. Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu studium wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie jak określone w projekcie zmiany studium przeznaczenie terenu wpłynie na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, naruszą one zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Przedmiotowy dokument przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja studium względem poszczególnych komponentów środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art.51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,

- potencjalne stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu zmiany Studium w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI W STUDIUM

W projekcie zmiany nr 5 Studium gminy Pietrowice Wielkie powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Podstawą formułowania ustaleń projektu zmiany nr 5 Studium była zasada zrównoważonego rozwoju, która zakłada m.in. ochronę i racjonalne kształtowanie cennych zasobów środowiska przyrodniczego poprzez kształtowanie struktur przestrzennych nie naruszających jego walorów oraz umożliwiających aktywną ochronę jego wartości prowadzących do realizacji ekorozwoju.

1.4. PRZEZNACZENIE I USTALENIA PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PIETROWICE WIELKIE POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

Inicjatywą do podjęcia działań w zakresie zmiany Studium była Rada Gminy Pietrowice Wielkie. Podstawą Zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pietrowice Wielkie, uchwalonego Uchwałą Nr V/44/2015 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 25 lutego 2015 r., zmienionego uchwałą nr XVII/168/2016 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 24 czerwca 2017 r., uchwałą nr XXXVII/364/2018 Rady Gminy w Pietrowicach Wielkich z dnia 6 sierpnia 2018 r. oraz uchwałą Nr VI/56/2019 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 11 marca 2019 r. oraz uchwałą XLVIII/425/2022 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 26 września 2022 r.; jest uchwałą nr LI/442/2022 z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pietrowice Wielkie w granicach administracyjnych Pietrowice Wielkie.

Zmiana nr 5 Studium dotyczy dwudziestu jeden obszarów położonych na terenie następujących ośmiu miejscowości należących do gminy Pietrowice Wielkie: Maków, Kornice, Pawłów, Pietrowice Wielkie, Żerdziny, Lekartów, Samborowice, Cyprzanów. Granice obszarów przedstawione są na załączniku graficznym dotyczącym kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zmiana nr 5 studium wynika z potrzeby poszerzenia obszarów zabudowy mieszkaniowej oznaczonych symbolem M - wielofunkcyjne obszary osadnicze, wprowadzenia trzech nowych obszarów aktywności gospodarczej - AG, jednego obszaru sportowo rekreacyjnego - US oraz jednego obszaru przeznaczanego pod usługi - U.

Zmiana ma na celu dostosowanie struktury przestrzennej gminy pod kątem funkcjonalności do obecnych uwarunkowań oraz racjonalnego jej przekształcenia, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju oraz podniesienia atrakcyjności gminy dla lokalizacji nowych inwestycji.

*Ryc.1. Obszary opracowania objęte projektem zmiany nr 5 studium na tle granic gminy
Źródło: oprac własne*

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Gmina Pietrowice Wielkie położona jest w zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie raciborskim. Powierzchnia gminy stanowi 12,51% pow. powiatu. Gmina graniczy z gminami:

- Kietrz i Baborów (województwo opolskie) – od zachodu,
- Rudnik (województwo śląskie) – od północy i północnego – wschodu,

- Racibórz (województwo śląskie) – od wschodu,
- Krzanowice (województwo śląskie) – od południa.
- Na odcinku 3,3 km (S-W) przebiega granica pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czeską.

Odległość do Raciborza wynosi 9 km, do Katowic – 86 km, do Opola 89 km, a do przejścia granicznego z Czechami (Pietraszyn) – 10 km.

W skład gminy wchodzi 11 sołectw:

- Amandów,
- Cyprzanów,
- Gródczanki,
- Kornice,
- Krowiarki,
- Lekartów,
- Maków,
- Pawłów,
- Pietrowice Wielkie,
- Samborowice,
- Żerdziny.

Gmina położona jest na przeciętnej wysokości od 199 do 275 m n.p.m. Najwyżej położonym punktem w gminie jest zlokalizowane w jej północno – zachodniej części wzniesienie o wysokości 275,5 m n.p.m. (pomiędzy miejscowościami: Krowiarki – gmina Pietrowice Wielkie i Szczyty – gmina Baborów przy drodze wojewódzkiej nr 417), najniżej usytuowany jest obszar położony w południowo – wschodniej części gminy przy korycie rzeki Psiny (199,5 m n.p.m.) na granicy gmin: Pietrowice Wielkie i Krzanowice nieopodal miejscowości Samborowice. Powierzchnia gminy Pietrowice Wielkie wynosi 68 km².

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego gmina Pietrowice Wielkie umiejscowiona jest w następujących jednostkach:

- megaregion – Europa Środkowa (3); - prowincja – Niż Środkowoeuropejski (31);
- podprowincja – Niziny Środkowopolskie (318);
- makroregion – Nizina Śląska (318.5);
- mezoregion – Płaskowyż Głubczycki (318.58).

Ryc.2. Położenie gminy Pietrowice Wielkie na tle województwa śląskiego
Źródło: <http://www.slaskie.pl/>

Ryc.3. Miejscowości Gminy Pietrowice Wielkie
 Źródło: UG Pietrowice Wielkie

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

W granicach objętych projektem zmiany studium nr 5 gminy występują osady dewonu, karbonu dolnego, kredy górnej, trzeciorzędu i czwartorzędu. Osady paleozoiczne (dewon, karbon) znajdują się w głębokim podłożu, są to głównie piaskowce i mułowce. Poza niewielkimi fragmentami osady te przykryte są utworami kredy górnej (Kotański, Radwański, 1977), reprezentowanymi przez skały węglanowe (wapienie, margle, kreda pisząca) oraz piaskowce i opoki zaliczane do cenomanu i turonu, są to osady kredy opolskiej (Aleksandrowicz, 1974). Powyżej występują utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez utwory miocenu i pliocenu o łącznej miąższości kilkuset metrów. Osady miocenu środkowego stwierdzone zostały zarówno w otworach kartograficznych, gdzie dominują ropy, gipsy oraz ropy z gipsem jak i w otworach studziennych, w których miocen reprezentowany jest przez serie ropy pylastych bądź marglistych z przewarstwieniami piasków i żwirów z otoczkami grubości od kilku do kilkunastu

metrów. Czwartorzęd tworzy zwartą pokrywę o miąższości od kilkunastu do około 100 m. Ostatnią warstwę osadów stanowią utwory holocenu. Są to: mady, ily, piaski oraz żwiry akumulacji rzecznej, budujące dwa tarasy zalewowe w dolinie Odry.

SUROWCE NATURALNE

Na terenie gminy istnieją także odkrywki piasków i żwirów, które były wykorzystywane przez miejscową ludność do zapraw budowlanych. Szczególnie duża ilość odkrywek występuje przy drodze wojewódzkiej nr 417 z Krowiarek do Szczytów oraz w kilku innych miejscach występowania utworów wodnolodowcowych.

Według mapy geośrodowiskowej 1:50000, arkusz Racibórz (PIG 2004), na terenie gminy wyznaczono perspektywiczny obszar występowania kopalin. Jest to złoża surowców ilastych przylegające od zachodu do złoża „Pietrowice Wielkie”. W jego obrębie do głębokości 5,0 m stwierdzono występowanie glin lessowych, przykrytych cienkim nadkładem piasków. Powierzchnia tego obszaru wynosi 20,0 ha. Ponadto z dolinami rzek Psiny i Troi związane są obszary występowania holocenijskich torfów o miąższości od 3,0 do 5,3 m, dla których nie wyznaczono obszarów perspektywicznych. W granicach zmiany nr 5 studium nie występują złoża surowców.

2.3 GLEBY

Wytworzenie się określonych profilów glebowych oraz ich przydatność rolnicza pozostaje w ścisłym związku z budową geologiczną i morfologią danego obszaru. Skład mineralny i właściwości gleb są uzależnione przede wszystkim od rodzaju skały macierzystej, panującego klimatu i występującej szaty roślinnej.

Na terenie obszaru opracowania występują trzy rodzaje gruntów matecznych: rzeczne, lodowcowe i wodnolodowcowe oraz lessy. Grunty rzeczne zbudowane są z utworów czwartorzędowych mało i średnio spoistych w stanie od twardepiaszczystego do miękkoplastycznego. Utwory lessowe pokrywają większą część gminy i tworzą ciągłą pokrywę o zróżnicowanej grubości. Natomiast utwory lodowcowe i wodnolodowcowe wykształcone są w formie glin piaszczystych z domieszką żwirów i otoczków z różnymi przewarstwieniami. Utwory te występują na przeważających obszarach pod powłoką utworów lessowych. Większość gleb reprezentowana jest przez czarnoziemy zdegradowane

wytworzone z utworów lessowych, ilastych oraz przez gleby brunatne wylugowane z glin ciężkich pylastych.

Pokrywa glebowa obszaru opracowania charakteryzuje się urodzajnymi glebami o korzystnych warunkach gruntowo – wodnych sprzyjającymi uprawie wszystkich gatunków roślin jadalnych i paszowych. Są tutaj obszary płaskie, łagodnie nachylone, lekko pagórkowate – idealne do produkcji rolnej. Gmina posiada bardzo dobre warunki agroekologiczne oraz korzystne warunki fizjograficzne. Większość obszarów objętych projektem zmiany nr 5 studium to obszary wykorzystywane rolniczo.

2.4 GEOMORFOLOGIA

Według podziału Polski na jednostki fizyczno – geograficzne wg. J. Kondrackiego gmina Pietrowice Wielkie wraz z obszarami objętymi projektem zmiany nr 5 położona jest w obrębie Płaskowyżu Głubczyckiego. Płaskowyż Głubczycki jest wysoko wzniesioną równiną lessową i właściwie powinien być uznany za wyżynę w obrębie Przedgórze Sudeckiego (Kondracki, 1998). Płaskowyż Głubczycki stanowi powierzchnię o wyżynnym typie krajobrazowym, o zróżnicowanych wysokościach od około 300 – 315 m n.p.m. w części zachodniej do około 200 – 210 m n.p.m. w części wschodniej, rozczłonkowanej przez liczne doliny na garby i działy międziodolinne.

Powierzchnia gminy wykazuje łagodne nachylenie z północy na południe. Cechą charakterystyczną rzeźby gminy Pietrowice Wielkie jest obecność płaskich powierzchni, rozdzielonych dolinami głównych rzek Płaskowyżu Głubczyckiego, to jest: Psiny i Troi oraz ich większych dopływów. Powierzchnie te przybierają formy działów międziodolnych o wydłużonym, zgodnym z przebiegiem dolin kształcie, bądź tworzą powierzchnie zwarte bardziej rozległe mniej rozczłonkowane. W części północnej powierzchnie te tworzą formy działów międziodolnych ograniczonych dolinami o głębokości 15 do 20m. Najwyżej wzniesiona część gminy od około 240 m n.p.m. w Makowie do ponad 265 m n.p.m. w Krowiarkach. Długość działów dochodzi do około 6 km. Na południe od linii, którą w przybliżeniu wyznaczają wsie Maków i Pawłów powierzchnia gminy, rozdzielona przez główne doliny płaskowyżu rzek Psiny i Troi, jest bardziej spłaszczona, a powierzchnie międziodolinne tworzą formy rozległych płątów opadających w kierunku doliny Psiny. To powierzchnie niżej położone osiągające wysokość 220 – 230 m n.p.m., maksymalnie

do 250 m n.p.m. Opadają one łagodnymi długimi skłonami w stronę doliny Psiny i Troi, miejscami o nachyleniu 10 – 20%.

Powierzchnia obszarów objętych projektem zmiany położona w okolicach Pietrowic Wielkich, Cyprzanowa, Lekartowa, Samborowic, Kornic jest stosunkowo płaska. Okolice Pawłowa charakteryzują się bardzo urozmaiconą rzeźbą, gdzie są stosunkowo krótkie małe dolinki a różnice wysokości osiągają 20 – 30 m, maksymalnie 35 m.

OSUWISKA

W terenie gminy występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, jednak żaden ze zidentyfikowanych terenów nie stanowi osuwiska aktywnego.

Zgodnie z „Rejestrem terenów zagrożonych ruchami masowymi prowadzonym przez Starostę Raciborskiego” dla obszaru gminy Pietrowice Wielkie założono 6 kart rejestracyjnych terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi. Część obszarów objętych projektem zmiany położonych w Makowie, Korniacach, Pawłowie, Żerdzinach położona jest w zasięgu obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych. Aktualnie istnieje brak takiego zagrożenia. Na obszarach tych wymagana jest dokumentacja geotechniczna w przypadku prowadzenia wykopów na głębokości powyżej 3 metrów lub prac wymagających podcięcia stoku lub nadsypywania przekraczającego wartość 15°.

2.5 CHARAKTERYSTYKA HYDROGEOLOGICZNA I HYDROLOGICZNA

WODY PODZIEMNE

Obszary objęte projektem zmiany nr 5 położone są w obrębie zbiorników wód podziemnych zgodnie z mapą warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeży:

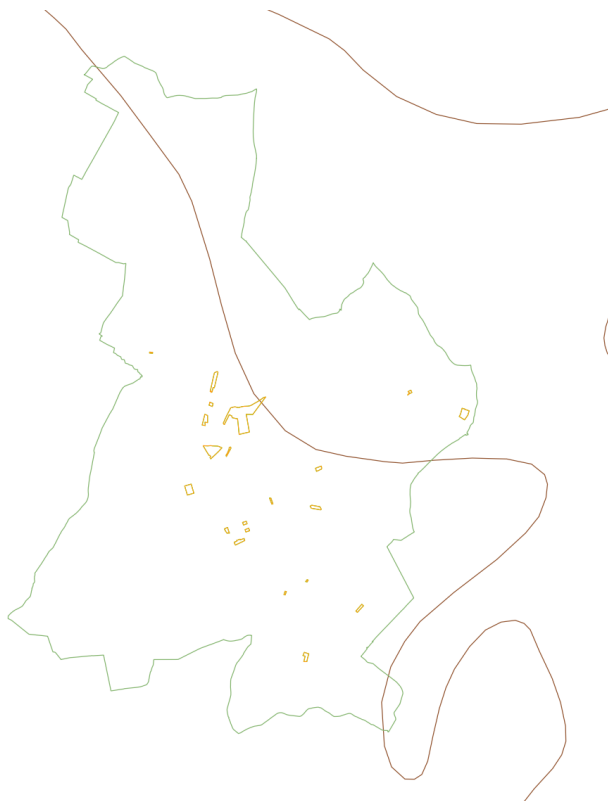
- czwartorzędowego Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych QI Rejonu Górnej Odry, zalegającego w północnej, zachodniej i południowej części gminy. Utworami wodonośnymi UPWP Rejonu Górnej Odry są czwartorzędowe piaszczysto żwirowe osady akumulacji rzecznej oraz lodowcowej (piaski międzymorenowe). Osady te są lokalnie zaglinione lub rozdzielone warstwami słabo przepuszczalnych osadów gliniastych. Miąższość warstw wodonośnych jest zmienna i waha się w granicach od 3 do kilkudziesięciu metrów, wzrastając w kierunku osi dolin rzecznych.

Utworami izolującymi wodonośne osady czwartorzędowe od spągu są ilaste osady miocenu, natomiast od stropu występują mułki akumulacji rzecznej oraz gliny i ropy lodowcowe. UPWP Rejonu Górnej Odry jest zbiornikiem przepływowym, głównie jednopoziomowym. Jest to zbiornik hydrogeologicznie odkryty, o porowym systemie hydraulicznym. Zwierciadło wody jest generalnie swobodne i zalega na głębokości około 10 – 20 m. W dolinie rzek: Psiny i Troi zwierciadło wody zalega na głębokości około 5 m. Zbiornik ten jest zasilany przez infiltrację opadów atmosferycznych w podłoże, w miejscach gdzie nie występują osady izolujące poziom od stropu. Podstawę drenażu stanowią cieki powierzchniowe (Psina, Troja i ich dopływy) oraz eksploatowane piaskownie i ujęcia wód. Spływ wód podziemnych następuje w kierunku dolin rzecznych i lokalnie w kierunku ujęć wód. Wody występujące w omawianym zbiorniku są wodami typu HCO₃, o dobrej jakości (klasy Ia i Ib i nie wymagają uzdatniania).

- trzeciorzędowego Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych Tr I Kuźnia Raciborska, obejmującego prawie cały obszar gminy, za wyjątkiem niewielkich części na południe i południowy zachód gminy. Poziom ten jest związany z zawodnionymi soczewami piaszczystymi i piaszczysto – żwirowymi o miąższości od 2 do 38 m, zalegającymi w obrębie ilastego kompleksu sarmatu (trzeciorzęd) oraz z klastycznymi osadami pliocenu, wypełniającymi struktury kopalne w stropie trzeciorzędu. Osady te tworzą poziomy porowe. Zbiornik ten w granicach gminy jest zakryty. Zasilanie następuje poprzez infiltrację opadów atmosferycznych na wychodniach (poza terenem gminy) oraz przez kopalne struktury wypełnione wodonośnymi osadami czwartorzędowymi i pliocenu. Drenaż poziomu następuje w rejonie doliny Odry lub ujęciami wód. Prędkości przepływu w zbiorniku wynoszą od 90 do 170 m / rok. W zbiorniku tym dominują wody HCO₃ – Ca, lokalnie HCO₃-Ca-Mg i HCO₃-Na-Ca. Pod względem jakości są to wody klasy Ia, Ib i Ic, punktowo II klasy. Wody wykorzystywane są do zaopatrzenia w wodę miejscowej ludności, zakładów produkcyjnych i usługowych, obiektów użyteczności publicznej, gospodarstw rolnych.

Zgodnie z „Mapą obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1: 500 000” pod red. A.S. Kleczkowskiego do północnych krańców gminy Pietrowice Wielkie ma zasięg GZWP 332

„Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka”. Stanowi on trzeciorzędowy poziom wodonośny sarmatu wraz z głębokim poziomem czwartorzędowym w dolinie Odry. Na terenie GZWP występują obszary najwyższej ochrony (ONO) i obszary wysokiej ochrony (OWO) (Kleczkowski A. S. red., 1999).

Ryc.4. Obszary opracowania objęte projektem zmiany nr 5 studium położone na tle granic GZWP 332
Źródło: oprac własne

Największą degradację wód podziemnych stanowią: wszelkie typy ścieków, źródła zanieczyszczeń punktowych (np. składowiska odpadów), zanieczyszczenia komunikacyjne, środki ochrony roślin i nawozy.

WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar gminy Pietrowice Wielkie należy do zlewni rzeki Odry i przecinany jest przez dwie główne rzeki Płaskowyżu Głubczyckiego, to jest rzekę Psinę wraz z dopływami oraz rzekę Troję wraz z dopływami. Rzeki te przecinają obszar gminy

w jej zachodniej i południowej części. Ponadto na terenie gminy znajdują się wiele innych mniejszych, często bezimiennych cieków stałych i okresowych, będących dopływami rzek: Psiny i Troi. Cieki te prowadzą wody opadowe i roztopowe.

Rzeka Psina jest lewobrzeżnym dopływem Odry, do której uchodzi w pobliżu Nieboczów, a swój początek bierze na Płaskowyżu Głubczyckim w okolicach miejscowości Równe i Gołuszowice. Rzeka przepływa przez teren gminy Pietrowice Wielkie z północnego – zachodu w kierunku południowo – wschodnim ku dolinie Odry. W pobliżu wsi Samborowice łączy się ze swym głównym dopływem rzeką Troją. Psina w gminie Pietrowice Wielkie na całej swej długości posiada techniczną zabudowę brzegów koryta.

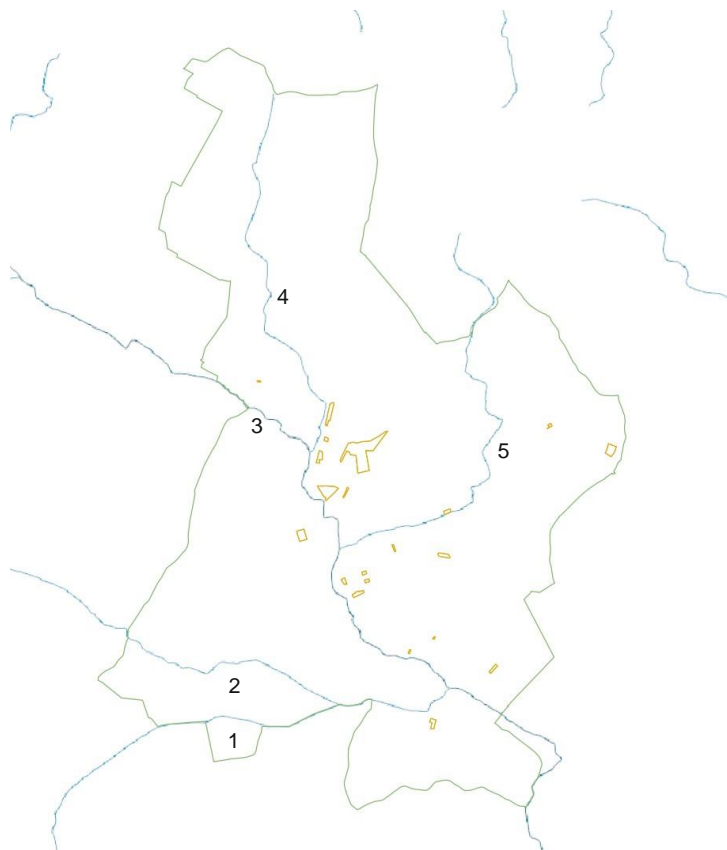
Rzeka Troja jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Psiny, do której uchodzi w pobliżu wsi Samborowice, a swój początek bierze na zboczach Gór Opawskich. Rzeka przepływa przez teren gminy Pietrowice Wielkie z zachodu w kierunku wschodnim. Troja w gminie Pietrowice Wielkie na całej swej długości posiada techniczną zabudowę brzegów koryta.

Tereny bezdopływowe występują na północ od miejscowości Pietrowice Wielkie, na południe i południowy – zachód od miejscowości Pawłów oraz w pobliżu północnych granic gminy.

Jednolite części wód powierzchniowych występujące w graniach opracowania to

- Rozumicki Potok PLRW6000161152689 (1)
- Troja od Morawicy do ujścia PLRW600019115269 (2)
- Psina od Suchej Psiny do ujścia PLRW600019115299 (3)
- Dopływ z Krowiarek PLRW600016115252 (4)
- Łopień PLRW600016115254 (5)

Przez obszar objęty opracowaniem zmiany studium nr 5 nie przepływają wody powierzchniowe. W granicach dwóch obszarów opracowania występują wody stojące, małe stawy, które będą stanowiły część zagospodarowania działek prywatnych.

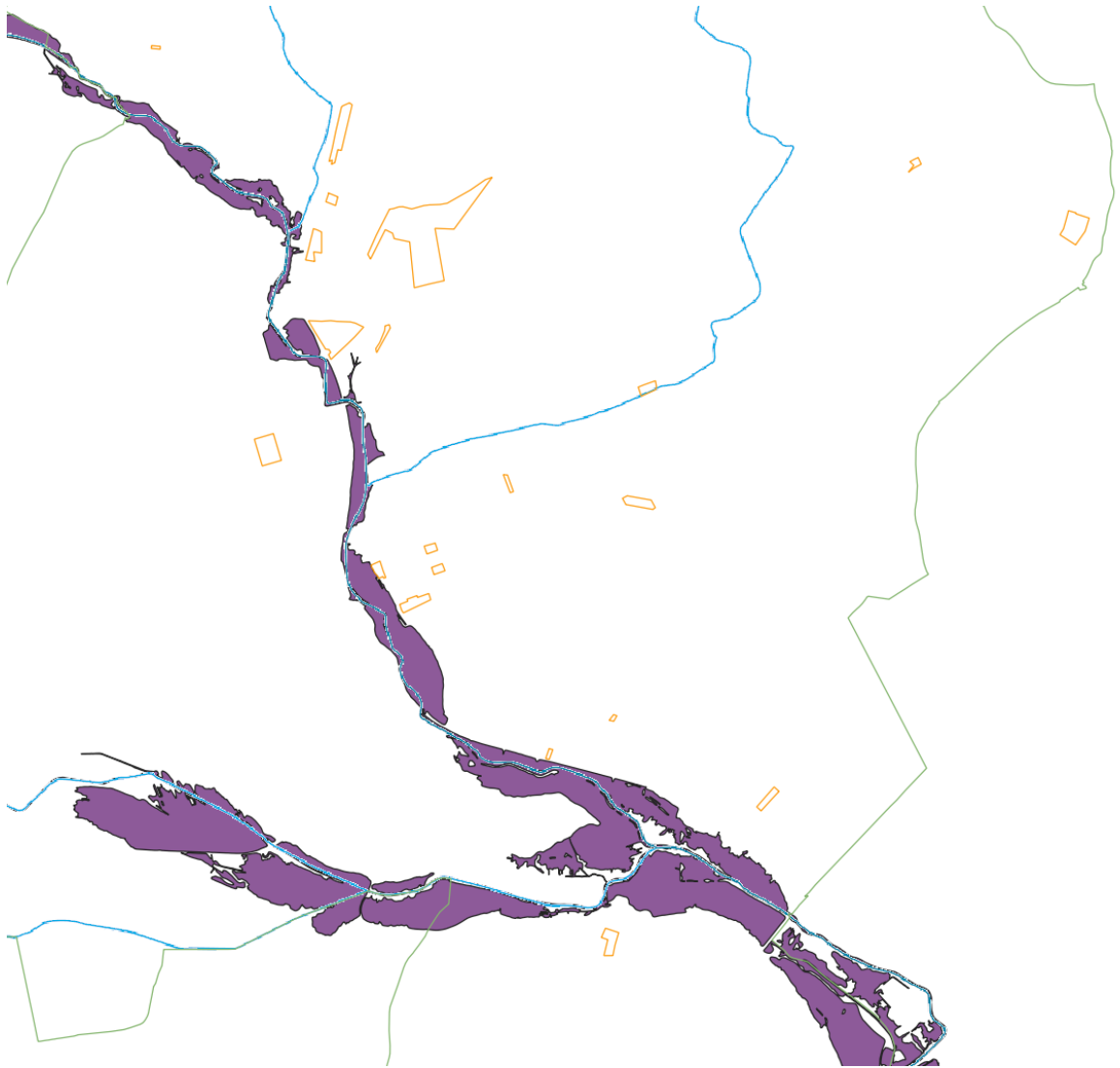

*Ryc.5. Obszary opracowania objęte projektem zmiany nr 5 studium położone na tle JCWP
Źródło: oprac własne*

TERENY ZAGROŻONE POWODZĄ

Z dostępnych materiałów wynika, że w obrębie obszaru gminy Pietrowice Wielkie narażone na niebezpieczeństwo powodzi są obszary dolin rzek (oraz ich sąsiedztwa) Troja i Psina.

Obszary objęte projektem zmiany studium nie są wyznaczony jako obszar na których może wystąpić prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi. Kilka obszarów opracowania znajduje się jednak w sąsiedztwie tych obszarów.

Ryc.5. Obszary opracowania objęte projektem zmiany nr 5 studium położone obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi
Źródło: oprac własne

2.6 CHARAKTERYSTYKA METEOROLOGICZNA I KLIMATYCZNA

Gmina Pietrowice Wielkie wraz z obszarami zmiany nr 5 położona jest wg regionalizacji klimatycznej Okołowicza w regionie klimatycznym śląsko-wielkopolskim, a wg A.Wosia – w regionie dolnośląskim południowym. Rejon gminy należy do cieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, mniejszymi od przeciętnych amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, łagodną i krótką zimą oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Dane ogólne oraz zawarte w niniejszym opracowaniu, dotyczące warunków klimatycznych i meteorologicznych pochodzą z posterunku meteorologicznego w Raciborzu - Studziennej.

Temperatura powietrza:

Średnia temperatura roczna = +8,2°C

Średnia temperatura stycznia (I) = -1,9°C

Średnia temperatura lipca (VII) = +17,8°C

Średnia liczba dni z temperaturą poniżej +0 °C = ok. 86 / rok

Opady:

Średnia roczna suma opadów = 600 - 700mm,

Średnia liczba dni z zalegającą pokrywą śniegową = 45 - 65 dni / rok.

Okres wegetacyjny:

Czas trwania okresu wegetacyjnego – ok. 226 dni (jeden z najdłuższych w Polsce)

Nasłonecznienie:

Maksymalna wartość zachmurzenia = powyżej 80% - 118

dni w roku Minimalna wartość zachmurzenia = do 20% -

41 dni w roku.

Wiatry:

Składnik warunków atmosferycznych mający znaczny wpływ na kształtowanie klimatu miejscowego, zanieczyszczenie powietrza oraz urbanistykę i architekturę. Na obszarze gminy Pietrowice Wielkie przeważają wiatry z kierunków N, W, S o średniej rocznej prędkości 3,3 m/s. Cisze stanowią 60% dni w roku.

Zgodnie z oceną „Oceną jakości powietrza w województwie śląskim w roku 2022” dla strefy śląskiej w której znajduje się gmina Pietrowice Wielkie, ze względu na ochronę zdrowia ludzi przypisano następujące klasy:

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C6H6	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	O ₃
Strefa śląska PL2405	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C1 ²	A ¹

Tab.1. Klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2.

2) Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A.

W ocenie rocznej dokonanej pod kątem ochrony roślin stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego dla ozonu (klasa A) .

2.7 CHARAKTERYSTYKA AKUSTYCZNA I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

AKUSTYKA

Klimat akustyczny na terenie gminy Pietrowice Wielkie kształtowany jest głównie przez środki transportu i komunikacji. Największa uciążliwość hałasu występuje wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, gdzie notuje się najbardziej wzmożony ruch pojazdów mechanicznych. Zwiększony ruch pojazdów występuje głównie na drogach wojewódzkich nr 416, 417 i 916, zwłaszcza w miejscowościach: Pietrowice Wielkie, Pawłów, Krowiarki, Lekartów i Samborowice. Lokalnie większe natężenie ruchu występuje również na drogach powiatowych. Ruch na pozostałych trasach gminy jest mały.

Przez teren gminy Pietrowice Wielkie przebiegają też dwie linie kolejowe PKP. Linia kolejowa PKP relacji Racibórz – Baborów – Głubczyce – Pietrowice Głubczyckie – granica państwa jest linią jednotorową kategorii drugiej, niezelektryfikowaną z systemem węzłów: stacja Pietrowice Wielkie oraz przystanek Lekartów. Druga linia kolejowa PKP to jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa znaczenia miejscowego relacji Pietrowice – Kietrz obsługująca wyłącznie ruch towarowy i dla ruchu pasażerskiego niedostępna. W porze nocnej hałas pochodzący od linii kolejowej może przekraczać dopuszczalną wartość 50 dB w odległości do około 80 m od osi torów.

Hałas przemysłowy na terenie gminy jest znacznie mniej uciążliwy. Hałas emitowany przez zakłady przemysłowe ma charakter lokalny. Największym zakładem przemysłowym położonym na terenie gminy jest producent okien i drzwi firma Ekookna S.A.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Podstawowym aktem regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymywanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Szczegółowe ustalenia dotyczące pomiarów oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku zawiera Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (Dz.U.2019 r., poz. 2448). Wszelkie urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne, aby mogły być eksploatowane muszą spełniać określone specjalnymi przepisami warunki.

Przez teren Gminy Pietrowice Wielkie przebiega jednotorowa linia 110 kV relacji Racibórz Studzienna – Chemik (Blachownia Kędzierzyn). Stan techniczny linii 110 kV jest określony jako dostateczny.

2.8 CHARAKTERYSTYKA PRZYRODNICZA

ROŚLINNOŚĆ

Obszar Płaskowyżu Głubczyckiego, w tym gminy Pietrowice Wielkie został silnie odlesiony, ze względu na występowanie w przeważającej części gleb wysokiej klasy bonitacyjnej. Lasy i zadrzewienia stanowią zaledwie 3,26 % całkowitej powierzchni gminy. Łąki i pastwiska zlokalizowane są zwłaszcza wzdłuż rzek: Psiny i Troi oraz ich dopływów. Doliny rzek obejmują użytki zielone, reprezentowane przede wszystkim przez łąki bagniste, torfowiska, szuwały i enklawy leśne olchowo – bagienne.

Na obszarze gminy dominują grunty orne. Duży udział w zbiorowiskach odgrywają rośliny szuwarowe i bagienne z klasy kępkowo – dolinkowej. Zbiorowiska łąkowe reprezentowane są przez eutroficzne, mokre łąki turzycowe powstające w bezpośrednim kontakcie z łąkami kośnymi (bardziej podtopione, łąki z ostrożeniem łąkowym i ostrożeniowo – rdestowe). Na wyższych tarasach rzecznych rozwijają się łąki świeże i rajgrasowe. Flora roślin naczyniowych na badanym obszarze jest bogata i zróżnicowana, mimo znacznego odlesienia terenu.

Zieleń urządzone na terenie gminy reprezentowana jest przez zieleń parkową, cmentarną i przykościelną, a także przez szereg alei i szpalerów przydrożnych oraz zadrzewień śródpolnych.

Parki podworskie nie są szczególną formą ochrony przyrody. Podlegają ochronie konserwatorskiej jako zabytki kultury.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół pałacowo-parkowy w Krowiankach;
- zespół dworsko – parkowy w Samborowicach;
- zespół dworsko – parkowy w Gródczankach;
- kościół parafialny (z otoczeniem) w Makowie;
- kościół odpustowy p.w. Św. Krzyża w Pietrowicach Wielkich,

Lasy i grunty leśne stanowią 3,26 % powierzchni gminy, to jest 222 ha. Tereny leśne są obszarami cennymi pod względem florystycznym, ekologicznym i krajobrazowym. Skupia się w nich większość chronionych i rzadkich gatunków roślin, występujących na terenie gminy. Największe skupiska lasów zlokalizowane są w północno – zachodniej części gminy.

Dominującym zespołem potencjalnej roślinności naturalnej na tym obszarze jest żyzny grąd środkowoeuropejski w krajobrazie równinnym oraz zbiorowiska łąkowe w dolinach rzecznych. Natomiast dominującymi gatunkami drzew są: dąb, brzoza i modrzew, stanowiące łącznie 80% powierzchni lasów. 99,13 % lasów na terenie gminy zalicza się do lasów ochronnych, z dominującą kategorią lasów „glebochronnych”. Ponadto wszystkie lasy zakwalifikowano jako uszkodzone przez przemysł. Obszar opracowania stanowią grunty rolne, sześć obszarów opracowania jest częściowo zadrzewiona i zakrzewiona. Ewentualne wycinki drzew będą objęte osobną procedurą.

ZWIERZĘTA

Fauna omawianego obszaru jest typowa dla regionów rolniczych Polski. Ze względu na ukształtowanie terenu i niewielki udział lasów i zadrzewień różnorodność gatunkowa zwierząt jest uboga. Zwierzęta reprezentują typową faunę pól i łąk. Najczęściej spotykane są gryzonie: nornik zwyczajny, mysz zaroślowa; owadożerne: kret europejski, jeż europejski, a także zając szarak oraz drapieżniki z rzędu łasic. W niewielkiej ilości mogą na omawiany teren zachodzić z obszarów sąsiednich: bażanty, przepiórki, lisy oraz sarny. Ornitofauna jest tu stosunkowo uboga. Występują głównie ptaki typowe dla terenów pól i łąk np.: kuropatwy. Przeważają gatunki, którym nie przeszkadza sąsiedztwo ludzkie. Są to np.: szpak, kos, skowronek, różne gatunki wróbli oraz krukowate – sroka, kawka,

gawron. Z drapieżników można spotkać typowego dla środowiska łąk i pól myszołowa zwyczajnego.

2.9. CHARAKTERYSTYKA URBANISTYCZNO – KULTUROWA

Zabytki architektury i budownictwa występują na terenie całej gminy. Należą do nich kościoły, plebanie, budynki mieszkalne i gospodarcze, wiejskie aleje i parki. Zachowały one elementy pierwotnych układów urbanistycznych. Średniowieczne układy owalnicowe przetrwały do dziś w miejscowościach Pietrowice Wielkie i Krowiarki, natomiast we wsi Cyprzanów układ komunikacyjny wskazuje na niedokończoną owalnicę. Wszystkie te miejscowości wzmiankowane są już w XIII wieku. W tym okresie na terenie Śląska następowała lokacja miast i wsi na prawie niemieckim. Miejscowością wzmiankowaną również w średniowieczu jest Maków. Zabudowa jej jest zwarta i tworzy układ pasmowy. Ciekawy układ urbanistyczny stanowi fragment komponowanego krajobrazu w Krowiarkach, na który składa się pałac z parkiem, zagajnikami, alejami, stawami, pastwiskami i polami.

Około 45 % dzisiejszej zabudowy na terenie gminy powstało przed 1945 rokiem, z czego blisko połowa przed rokiem 1918.

Poniżej przedstawiono wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków Data wpisu
Cyprzanów	Stanowisko H – osada wielokulturowa (neolit, epoka brązu, okres rzymski)	C/396/75 województwo opolskie
Cyprzanów	Stanowisko J – osada (neolit - kultura pucharów lejkowych, kultura lendzielska)	C/397/75 województwo opolskie
Gródczanki ulica Wiejska 27	Dwór z XVIII/XIX wieku, klasycystyczny, murowany z cegły	A/1575//95 29 XII 1995 województwo katowickie
Kornice	Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę kamienia. Znajduje się około 300 metrów na zachód od majątku i około 100 metrów na północ od stawu, na południowym stoku wzniesienia.	C/94/68 30 III 1968 województwo opolskie C/1744/98 województwo katowickie
Kornice	Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, wielokulturowe, datowane na epokę kamienia oraz okres średniowieczny. Znajduje się na terasie rzeki Psiny – około 450 metrów na zachód od majątku	C/95/68 30 III 1968 województwo opolskie C/1745/98 województwo katowickie
Kornice	Stanowisko archeologiczne (osada neolityczna)	C/417/75 województwo opolskie
Krowiarki ulica Zamkowa 5	PAŁAC I MAUZOLEUM Wpis do rejestru zabytków obejmuje oba wymienione budynki w obrysie murów zewnętrznych	A/238/09 20 III 2009 województwo śląskie

Krowiarki w decyzji nazwa Krawarz	Park znajdujący się przy zabudowaniach wsi, o powierzchni 11,18 hektara, zawierający dęby, lipy, wierzby, brzozy, wiązy, klony, topole, sosny, tugi, świerki, tuje, cyprysy, jałowce i inne	A/152/49 3 III 1949 województwo śląsko-dąbrowskie
Krowiarki	Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 3 km na południowy zachód od wsi, na północ od szosy Maków – Raków, tuż obok niej.	C/97/68 30 III 1968 województwo opolskie C/1747/98 województwo katowickie
Krowiarki	Stanowisko archeologiczne wielokulturowe, datowane na epokę kamienia, epokę brązu, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny. Znajduje się około 350 metrów na północ od gorzelni, na stoku wzniesienia, opadającego do stawu.	C/96/68 30 III 1968 województwo opolskie C/1748/98 województwo katowickie
Lekartów Ulica Raciborska	Kaplica pod wezwaniem świętego Urbana z 1820 roku, klasycystyczna, murowana	A/1817/66 17 X 1966 województwo opolskie A/1749/98 województwo katowickie
Maków Ulica Raciborska	Kościół parafialny pod wezwaniem świętego Jana Chrzciciela	A/619/59 13 XI 1959 województwo opolskie
Maków	Osada stan. A) datowana na młodszą epokę kamienia	C/394/75 województwo opolskie
Maków	Osada – kultura łużycka (stan. E) datowana na młodszą epokę kamienia i epokę brązu	C/395/75 województwo opolskie
Maków	Stanowisko archeologiczne (stan. B) datowane na starszą epokę kamienia	C/413/75 województwo opolskie
Maków	Osada wielokulturowa (stan. C) datowana na młodszą epokę kamienia, okres lateński i okres wpływów rzymskich	C/416/75 województwo opolskie
Pawłów	Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę brązu okres kultury łużyckiej, okres wpływów rzymskich	C/398/75 województwo opolskie
Pietrowice Wielkie ulica 1 Maja 29	Kościół parafialny pod wezwaniem Świętych Wita, Modesta i Krescencji Wpis obejmuje budynek kościoła oraz najbliższe otoczenie w ramach ogrodzenia i schody od wschodu	A/78/02 30 XII 2002 województwo śląskie
Pietrowice Wielkie ulica Skowronków	Kościół odpustowy filialny pod wezwaniem Świętego Krzyża, drewniany	A/93/54 13 IV 1954 województwo opolskie A/1750/98 województwo katowickie
Pietrowice Wielkie	Osada neolityczna kultury pucharów lejowatych. Znajduje się na wzniesieniu przy ulicy Raciborskiej, na posesji zajętej przez Dom Kultury i jego najbliższym sąsiedztwie	C/24/65 13 IV 19658 województwo opolskie C/1751/98 województwo katowickie
Samborowice	Osada wielokulturowa (stan. B)neolit, okres lateński	C/387/74 województwo opolskie
Samborowice	Osada (stan. D), młodsza epoka kamienia	C/388/74 województwo opolskie
Samborowice	Osada wielokulturowa (stan. E) datowana m.in. na młodszą epokę kamienia)	C/389/74 województwo opolskie
Samborowice	Osada wielokulturowa - kultura łużycka, okres rzymski (stan. G), okres kamienia, epoka brązu	C/403/75 województwo opolskie
Samborowice	Osada wielokulturowa i cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej (stan. A i F) epoka kamienia, epoka brązu – kultura łużycka, okres lateński, okres wpływów rzymskich	C/414/75 województwo opolskie
Samborowice ulica Długa	Zespół dworski: - dwór z pierwszej połowy XIX wieku, przebudowany w ostatnich latach XIX wieku, bezstylowy z elementami neobaroku - zespół zabudowań folwarcznych (oficyna, stodoła, mur z bramą) - relikty założenia parkowego	A/1495/92 3 IX 1992 województwo katowickie

Tabela nr 1 Wykaz obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków

Źródło: <http://www.wkz.katowice.pl>

W granicach obszarów objętych projektem zmiany nr 5 studium nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków. Jeden obszar położony w Makowie, przeznaczony pod wielofunkcyjne obszary osadnicze częściowo położony jest w strefie ochrony ekspozycji. W granicach obszaru objętego zmianą położonego w Kornicach, przeznaczonego pod obszary aktywności gospodarczej, znajdują się stanowiska archeologiczne.

WALORY KRAJOBRAZOWE

Teren gminy charakteryzuje się średnio urozmaiconą rzeźbą terenu Płaskowyżu Głubczyckiego o wyżynnym typie krajobrazowym, o zróżnicowanych wysokościach od około 300 – 315 m n.p.m. w części zachodniej do około 200 – 210 m n.p.m. w części wschodniej, rozczłonkowanej przez liczne doliny na garby i działy międzydolinne.

W obszarze gminy zidentyfikować można obszary ekspozycji widokowych i punkty widokowe, takie jak: - Punkty widokowe w Krowiarkach, Makowie, Pietrowicach Wielkich, Pawłowie, Lekartowie (łącznie 12 punktów)

- system folwarków i alei śródpolnych w Krowiarkach;
- zespół dworsko – parkowy w Kornicy;
- teren byłych ogrodów dworskich w Pietrowicach Wielkich;
- szlak turystyczny „Alej Husarskiej”;
- „trasa procesji konnej”.

Najważniejszymi elementami krajobrazu, które powinny podlegać ochronie są: lasy, większe zadrzewienia nieleśne, zadrzewienia śródpolne, pasy zieleni wzdłuż dróg i cieków wodnych, naturalne łąki w dolinach rzecznych a także koryta rzek.

Obszary opracowania objęte zmianą studium nr 5 to obszary stanowiące w częściowo otwarte tereny zieleni, w szczególności pola uprawne, jednak położone na granicy ze ścisłą zabudową poszczególnych miejscowości.

2.9. OBSZARY I OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE ORAZ PROPONOWANE DO OBJĘCIA TAKĄ OCHRONĄ A TAKŻE TERENY O SZCZEGÓLNYCH WARTOŚCIACH PRZYRODNICZYCH I WALORACH KRAJOBRAZOWYCH

Obszary objęte projektem zmiany nr 5 studium nie są położone w obrębie obszarów objętych ochroną.

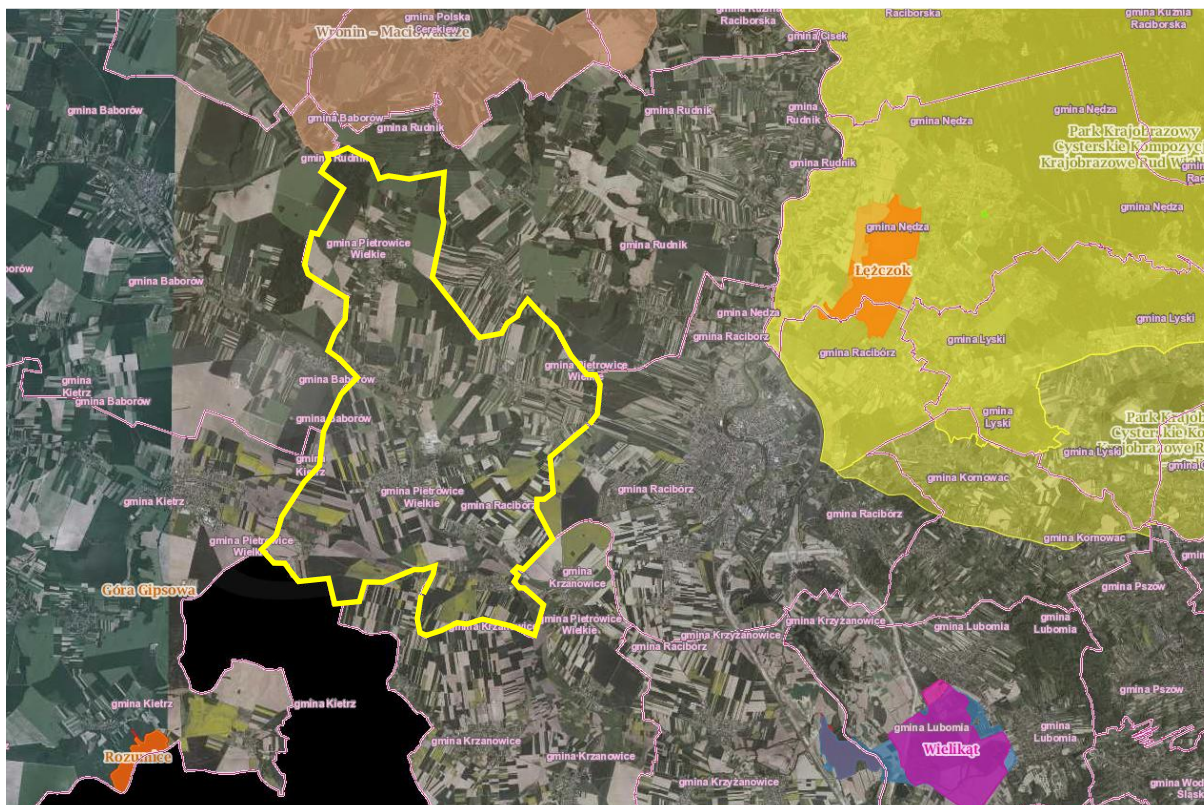
Na terenie gminy, w Krowiarkach na terenie zespołu pałacowo – parkowego przy ul. Zamkowej występuje jeden pomnik przyrody – drzewo - pojedynczy okaz żywotnika (Thuja plicata), nr rejestru WKP 155, powołany „Decyzją nr 309 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Opolu z dnia 30.03.1963 roku” nr ROL.-XI-4/7/63.

Najbliżej od granic gminy Pietrowice Wielkie położone obszary chronione to Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich”, jego granica przebiega (w najbliższym miejscu) w odległości min. 4,8 km na wschód, oraz rezerwat „Łęczczok” którego granica przebiega w odległości 6,4 km na wschód.

Najbogatszym przyrodniczo terenem w obrębie PK “CKKRW” jest kompleks leśno-stawowy “Łęczczok” w okolicach Raciborza, będący obecnie jedynym rezerwatem w granicach Parku, powołanym w 1957 roku w celu zachowania wielogatunkowego lasu łągowego, alei zabytkowych drzew, starorzeczy rzeki Odry ze stanowiskiem kotewki orzecha wodnego oraz miejsc łągowych awifauny.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Pietrowice Wielkie od strony północnej położony jest obszar Chronionego Krajobrazu „Wronin – Maciowakrze”. Teren ten obejmuje obszar o powierzchni 39,90 km² w południowo wschodniej części Płaskowyżu Głubczyckim. Został on utworzony Uchwałą Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 1989 r., Nr 19, poz. 231). Obszar ten charakteryzuje się typowym dla południowej Opolszczyzny pagórkowatym ukształtowaniem terenu. Teren leży w górnej części zlewni Wrońskiej Wody – lewobrzeżnego dopływu Potoku Cisek. Interesującym elementem są tu rozległe wierzchowiny lessowe oraz doliny z licznymi mokradłami i oczkami wodnymi.

Na wschód od granic gminy usytuowany jest Międzynarodowy korytarz ekologiczny sieci ECONET nr 19m „Górna Odra” . Korytarz ekologiczny rozciąga się wzdłuż Odry po obu jej stronach. Uchodząca do Odry rzeka Psina wraz ze swoim dopływem Troją pełnią rolę lokalnych i bezpośrednio powiązanych z obszarem 19m, korytarzy ekologicznych.

Ryc. nr.8 Położenie gminy względem obszarów prawnie chronionych

Najbliższe położonymi obszarami Natura 2000 są:

- Stawy Wielikąt i Las Tworkowski (PLB240003) oraz Las koło Tworkowa (PLH240040), położone w odległości min. 8,5 km na południowy - zachód od granic gminy,
- Rozumicki Las (PLH160018) - położony w odległości min. 5,7 km na południowy – zachód od granic gminy,
- Hnevosicy haj (CZ0810423) - niewielki kompleks leśny w Republice Czeskiej, o powierzchni ok. 70 ha, oddalony od przedmiotowej inwestycji o ok. 15 km. Przedmiotami ochrony tego obszaru są siedliska przyrodnicze 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny i 9190 kwaśne dąbrowy.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Realizacja zapisów projektu zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w niewielkim stopniu wpłynie na zmianę stanu środowiska. Celem zmiany Studium jest zmiana kierunków rozwoju na obszary aktywności gospodarczej, usługi, wielofunkcyjne obszary osadnicze i umożliwienie rozwoju inwestycji. W przypadku braku realizacji dokumentu na przedmiotowym obszarze będzie można

realizować inwestycje zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, planowane inwestycje byłyby niemożliwe do realizacji.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Jeden z najważniejszych problemów ochrony środowiska występujących na terenie gminy to problem związany z tzw. niską emisją pochodzącą głównie z indywidualnych palenisk domowych oraz z kotłowni lokalnych zakładów produkcyjno-usługowych.

W dolinach rzecznych może pojawić się zagrożenie degradacją antropogeniczną przejawiającą się realną groźbą infiltracji wszelkich zanieczyszczeń do wód podziemnych. Problem braku kanalizacji rozwiązano poprzez program refundowany z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i większość gospodarstw wyposażono w Przydomowe Biologiczne Oczyszczalnie Ścieków.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Zakres i natężenie potencjalnych skutków środowiskowych realizacji projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest rezultatem nałożenia się specyficznych oddziaływań projektowanych funkcji lub sposobów użytkowania terenów na cechy środowiska w szczególności dotyczące jego wrażliwości i podatności na degradację.

Realizacja projektu zmiany studium spowoduje przede wszystkim zabudowę terenów otwartych, biologicznie czynnych oraz wprowadzenie źródeł uciążliwości takich jak:

- emisja zanieczyszczeń pyłowo-gazowych ze źródeł grzewczych i komunikacyjnych,
- powstawanie ścieków sanitarnych,
- obniżenie infiltracji i retencyjności terenu z jednoczesnym powstawaniem wód opadowych,
- powstawanie odpadów komunalnych i odpadów z działalności gospodarczej;
- wprowadzenie źródeł niskiej emisji z instalacji grzewczych budynków mieszkalnych i usługowych oraz z projektowanej komunikacji.

Poniżej przedstawiono natężenie i zasięg potencjalnych skutków środowiskowych dla poszczególnych komponentów.

5.1. WPLYW NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Projekt zmiany Studium wprowadza nowe przeznaczenia terenu, jednak planowany sposób zagospodarowania nie mogłyby pogorszyć jakości wód powierzchniowych w znaczący sposób. Nie przewiduje się, aby nastąpiła tu degradacja tego komponentu środowiska poprzez zajęcie terenu. Powstanie nowej zabudowy wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, co jest istotne biorąc pod uwagę fakt, że gmina nie posiada kanalizacji na całym obszarze. Nowa zabudowa z niedostatecznie rozwiązaniem systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych.

Dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zapisy obowiązującego studium przewidują następujące rozwiązania:

Dla utrzymania odpowiedniego poziomu jakości zasobów wodnych Gminy ustala się :

- *wyeliminowanie zrzutu ścieków nieoczyszczonych do rzek, cieków i gruntu poprzez:*
 - *dopuszczenie indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków lub odprowadzenie ich do szczelnych zbiorników, tylko*

na obszarach, które z uzasadnionych względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, uwzględniając w tym zakresie przepisy odrębne,

- *przyjęcia kompleksowych rozwiązań odprowadzenia ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczania ich zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,*
- *likwidacji nieużytkowanych przydomowych szamb i studni.*
- poprawę retencjonowania wody poprzez:
 - *zachowanie i ochronę istniejących zbiorników wodnych na terenie Gminy,*
 - *zachowanie lasów łęgowych, terenów mokradel i torfowisk oraz zalesienie gruntów o małej przydatności rolniczej,*
 - *zwiększenie retencji gruntowej na terenie Gminy poprzez ograniczenie stosowania powierzchni nieprzepuszczalnej (asfalt, beton),*
 - *zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód, w przypadku zmiany sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych, wymagana jest przebudowa urządzeń w sposób zapewniający dotychczasową funkcję w uzgodnieniu z właściwym administratorem tych urządzeń.*

Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak np. egzekwowanie przez gminę wywozu nieczystości oraz rozwój infrastruktury dotyczącej gospodarki ściekowej.

5.2. WPLYW NA KLIMAT

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie będzie miała wpływu na lokalne warunki klimatyczne. Może wystąpić jedynie niewielki wpływ o miejscowym zasięgu na przedmiotowych obszarach. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania.

Efektywnie funkcjonujące tereny zieleni pozwolą na regenerację powietrza, pełniąc funkcję biologicznego filtra.

5.3. WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU ORAZ GLEBY I ZASOBY NATURALNE

Znaczącym źródłem antropopresji realizacji zmiany studium będzie realizacja zabudowy obiektów budynków. Przekształcenia powierzchni wynikać będą z koniecznych prac ziemnych dla potrzeb posadowienia nowoprojektowanych obiektów, zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej (utwardzone nawierzchnie terenów wewnętrznej obsługi komunikacyjnej, parkingi) oraz wyposażenia terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną. Uciążliwość dla środowiska będzie wynikiem konieczności naruszenia naturalnej struktury gleb, w wyniku której nastąpi jej przekształcenie obejmujące:

- trwałe wykluczenie gleb z obecnego użytkowania w związku z planowanym zainwestowaniem części terenu,
- zniekształcenie struktury gleby w skutek jej zagęszczenia i ugniatania,
- możliwość przesuszenia lub zawodnienia gleb, spowodowane zakłóceniem stosunków wodnych w wyniku niewłaściwego prowadzenia prac ziemnych,

W fazie zagospodarowywania terenu nowej inwestycji największe znaczenie ma ochrona zebranej warstwy gleby, która powinna zostać zeskładowana oraz wykorzystana gospodarczo na przedmiotowym terenie. Skała macierzysta z wykopów pod fundamenty może posłużyć do niwelacji terenu lub prac inżynierskich. W przypadku braku możliwości pełnego wykorzystania skały Inwestor również powinien uzgodnić z Urzędem Gminy jej wykorzystanie. Materiał ten bez ograniczeń może służyć do rekultywacji technicznej.

5.4. WPŁYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ZWIERZĘTA, ROŚLINY ORAZ KRAJOBRAZ

Projekt zmiany nr 5 Studium wprowadza nowe kierunki zagospodarowania, jednak nie będzie on w sposób znaczący wpływał na środowisko przyrodnicze.

Realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje utraty cennych wartości przyrodniczych. Zabudowa terenów spowoduje wykluczenie z funkcji przyrodniczej istniejących tu gleb oraz w niewielkiej części istniejącego zadrzewienia i zakrzewienia. Należy spodziewać się tutaj zmiany w środowisku roślinnym poprzez wprowadzenie gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Realizacja projektu zmiany Studium nie wpłynie na jakiegokolwiek cenne siedliska przyrodnicze.

Dla ochrony walorów krajobrazowych należy zadbać o dostosowanie brył nowoprojektowanych obiektów oraz wystroju architektonicznego do tradycji lokalnych. Projektowane obiekty, dla zminimalizowania negatywnych skutków, winny się charakteryzować dbałością o estetykę zagospodarowania terenu.

5.5. WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIEŚNIA 2004

Obszary objęte projektem zmiany nr 5 Studium są zlokalizowane w obrębie żadnej z form ochrony przyrody. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie będzie wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na cele ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000. Wszelkie prace będące efektem realizacji ustaleń projektu zmiany Studium, będą prowadzone z dala od terenów chronionych. Należy również dodać, że na obszarze objętym projektem zmiany nie stwierdzono siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt więc nie przewiduje się, aby ustalenia projektu studium wiązały się z ich uszczupleniem.

5.6. WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Projekt zmiany nr 5 Studium nie będzie miał znaczącego wpływu na warunki przyrodnicze i krajobrazowe terenu. Rozwiązania przyjęte w projekcie nie stanowią zagrożenia dla środowiska przyrodniczego. Nowoprojektowane tereny zabudowy stanowią kontynuację i rozbudowę istniejących terenów, co pozwala na zachowanie odpowiednich struktur przestrzennych.

Uwzględniając otoczenie podlegające ochronie, szczególną uwagę należy zwrócić na rozwiązania urbanistyczne i architektoniczne projektowanej zabudowy. Nowowprowadzana zabudowa powinna być kształtowana w sposób tworzący jednorodny zespół o wysokich standardach wizualnych.

5.7. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I

KLIMAT AKYSTYCZNY

Powstanie nowej zabudowy będzie źródłem emisji zanieczyszczeń głównie z procesów grzewczych i komunikacyjnych. Wpływ źródeł grzewczych na stan sanitarny

powietrza zależny jest przede wszystkim od technicznych parametrów zastosowanych urządzeń grzewczych oraz zastosowanego rodzaju paliwa. Dla ochrony jakości powietrza konieczna jest instalacja nowoczesnych systemów grzewczych o korzystnej dla środowiska charakterystyce energetyczno-emisyjnej.

Dla poprawy jakości powietrza atmosferycznego Studium posiada następujące ustalenia:

- *Ograniczanie emisji zanieczyszczeń poprzez:*
 - *modernizację układów technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję pyłów w obiektach produkcyjnych,*
 - *eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu,*
 - *promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, wiatrowa, wodna,*
 - *prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie wykorzystania proekologicznych nośników energii;*
- *Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych poprzez:*
 - *wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszarów zabudowanych,*
 - *bieżącą modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych,*
 - *likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych;*

W zakresie ochrony klimatu akustycznego dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112), ponadto Studium posiada następujące zapisy:

Dla ograniczenia emisji hałasu w środowisku ustala się:

- *dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu,*
- *wyznaczenie stref ochronnych wokół zakładów przemysłowych, wyłączonych z zabudowy związanej ze stałym pobytem ludzi.*

5.8. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Przewiduje się, że wprowadzone zabezpieczenia w zupełności regulują problem zabezpieczenia ludności przed polami elektromagnetycznymi, tym bardziej, że badania prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykazują generalnie na brak przekroczeń poziomów pól elektromagnetycznych w województwie śląskim.

5.9. GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na nową zabudowę niewątpliwie wzrośnie ilość powstających odpadów. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli. Problem ten regulują zarówno ustawy (Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również odpowiednie uchwały Rady Gminy oraz gminne i powiatowe programy gospodarki odpadami. Na terenie gminy Pietrowice Wielkie odbywa się wywóz odpadów komunalnych oraz odpadów segregowanych spod posesji. Na terenie gminy zlokalizowany jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Fabrycznej w Pietrowicach Wielkich, na który każdy mieszkaniec ma możliwość wywozu odpadów.

W odniesieniu do gospodarki odpadami Studium zawiera następujące zapisy:

Kierunki rozwoju dotyczące gospodarki odpadami powinny być zgodne z ustaleniami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. W w/w planie zawarte są ustalenia, wytyczne i wymogi dotyczące zbiórki, segregacji, recyklingu, unieszkodliwiania i miejsc składowania odpadów komunalnych i przemysłowych, które będzie musiała spełnić Gmina.

Gospodarowanie odpadami winno odbywać się zgodnie z zasadami obowiązującymi w Gminie Pietrowice Wielkie. Obszar gospodarki odpadami wyznaczony jest w zachodniej części Gminy Pietrowice Wielkie.

5.10. ODDZIAŁYWANIE NA WARUNKI ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI

Określenie możliwego oddziaływania na warunki życia i zdrowie ludzi, dotyczy identyfikacji szkodliwych czynników środowiskowych związanych z realizacją planowanych przedsięwzięć, które mogą stanowić potencjalne zagrożenia. W wielu

przypadkach dotyczy to czynników mogących powodować uciążliwości związane z funkcjonowaniem instalacji, czy też relacji przestrzennych, wpływających na komfort fizyczny i psychiczny ludzi zamieszkujących dany obszar.

O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Dla ograniczenia potencjalnego szkodliwego oddziaływania instalacji na tereny mieszkaniowe lub inne tereny wymagające ochrony, zastosowanie mają przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z art. 144 ww. ustawy, eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych, nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny, podobnie jak przy sytuowaniu każdej innej działalności o charakterze produkcyjnym.

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w ustalonym Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

5.11. RYZYKO POWSTAWANIA POWAŻNYCH AWARII

W przypadku terenów aktywności gospodarczej ryzyko wystąpienia poważnej awarii nie jest wykluczone. Jednak w związku z tym, że projekt zmiany nr 5 Studium wyznacza jedynie pewne kierunki w zagospodarowaniu, a dokładny rodzaj przedsięwzięcia będzie znany dopiero na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę, na etapie niniejszej Prognozy trudne jest określenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii. Jeżeli w przyszłości miałyby na terenie gminy powstać zakład produkcyjny, który może wiązać się z negatywnym oddziaływaniem na środowisko, to ryzyko powstania poważnych awarii powinno być dokładnie przeanalizowane np. w Raporcie lub Karcie informacyjnej opracowanej na etapie uzyskiwania decyzji środowiskowej. Przy obecnym zaawansowaniu technologicznym oraz stanie obecnej wiedzy znaczącą część ryzyka wystąpienia poważnych awarii można zminimalizować przestrzegając przepisów BHP w zakładach oraz stosując się do instrukcji obowiązujących na terenie zakładu.

5.12. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO - ZESTAWIENIE

Prognoza wymaga zidentyfikowania, na ile pozwala na to elastyczność zapisu studium, charakteru przewidywanego oddziaływania na środowisko poszczególnych ustaleń studium. Realizacja jego ustaleń przyniesie ze sobą określony typ zagospodarowania i związane z nim przekształcenia.

Na podstawie wykonanej identyfikacji typów oddziaływań na środowisko przyrodnicze dokonano waloryzacji terenów objętych opracowaniem w zależności od elementów środowiska, na które będzie oddziaływać ich zagospodarowanie. W ten sposób wydzielono grupy terenów, w których na skutek realizacji studium nastąpią oddziaływania pozytywne lub negatywne. Uwzględniono również tereny, na których obecnie występują istotne oddziaływania, a realizacja studium nie będzie prowadzić do zmiany tego stanu.

Przy określaniu wpływu realizacji ustaleń studium na elementy środowiska posłużono się kryteriami dotyczącymi:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- czasowości trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu przestrzennego (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości oddziaływania i przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, przejściowe, możliwe do rewaloryzacji).

Wyniki tej klasyfikacji w postaci prognozy wpływu realizacji ustaleń studium na środowisko zostały zebrane w tabeli 5.

Numery terenów	Symbole terenów	Prognozowane wpływy na elementy środowiska*												wnioski
		powietrze	Rzeźba terenu i krajobraz	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	gleby	klimat	Warunki życia ludzi	zwierzęta	rośliny	Różnorodność biologiczna	Zasoby naturalne	Zabytki dobra materialne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	AG	-	-	0	0	-	0	+	-	-	-	0	0	Zmiana studium może nieznacznie wpłynąć negatywnie na niektóre elementy środowiska
2	M	-	0	0	0	-	0	+	0	0	0	0	0	
3	U	-	-	0	0	-	0	+	-	-	-	0	0	
4	US	-	0	0	0	-	0	+	0	0	0	0	0	

Tabela 5. Zestawienie - poglądowa prognoza skutków wpływu realizacji zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze.

- + prognozowane oddziaływania pozytywne,
- prognozowane oddziaływania negatywne,
- o brak zmiany obecnego oddziaływania,
- ? oddziaływania niepewne.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt studium nie wprowadza kierunków, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY W JAKICH CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Projekt zmiany nr 5 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jak i niniejsze opracowanie zostały sporządzone z uwzględnieniem celów ochrony środowiska które zostały ustanowione w dokumentach strategicznych zarówno na szczeblu krajowym jak i międzynarodowym.

Dokumenty międzynarodowe:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo):
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumenty na szczeblu krajowym:

- Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań,
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
- Polityka Energetycznej Polski do 2030 roku oraz Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Podstawową presją jaką wywrze na środowisko realizacja przedsięwzięć dopuszczonych w dokumencie jest zmiana zagospodarowania terenu przede wszystkim poszerzenie istniejących wielofunkcyjnych obszarów osadniczych, wprowadzenia trzech nowych obszarów aktywności gospodarczej i usług.

Jak oceniano powyżej realizacja planowanych przedsięwzięć nie wywiera znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, pod warunkiem zachowania działań które ograniczają wpływ na środowisko.

Ponieważ wyznaczone obszary projektowanych zmian są poza obszarami Natura 2000 odstąpiono od analizy w tym zakresie.

Do działań, które nie mają charakteru zagospodarowania przestrzennego, ale powinny zostać uwzględnione na etapie oceny oddziaływania na środowisko w przypadku inwestycji wymagających takiej oceny należą:

- Prawidłowa organizacja placu budowy, to jest wyznaczenie odpowiednio przystosowanego miejsca składowania materiałów budowlanych w celu uniknięcia zaśmiecenia środowiska. Wyznaczenie miejsc postojowych zabezpieczonych przez maty sorbcyjne. Wyposażenie budowy w węzeł sanitarny ze szczelnym zbiornikiem na ścieki komunalne, serwisowanym przez uprawniony podmiot. Lokalizacja zaplecza budowy, węzła sanitarnego oraz miejsc postojowych jak najdalej od zabudowy mieszkalnej.
- W trakcie realizacji przedsięwzięć prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów. Odpady przechowywać należy zgodnie z charakterem i przekazywać do odpowiednich- uprawnionych podmiotów. Zaplecze budowy oraz działających inwestycji należy wyposażać w sorbenty w postaci mat do wyznaczenia miejsca postoju urządzeń spalinowych oraz w postaci sypkiej do zebrania substancji ropopochodnych w przypadku ich niekontrolowanego wycieku. W przypadku zanieczyszczenia sorbentów materiałami ropopochodnymi należy zebrać je do szczelnego zbiornika i niezwłocznie przekazać do uprawnionego podmiotu zajmującego się zbiórką odpadów niebezpiecznych. Do tego czasu odpad przechowywać w zamkniętym pomieszczeniu.

- Wykonywanie wszystkich wykopów poprzedzić zeskarpowaniem w ich miejscu warstwy orno-próchnicznej i złożeniu jej na pryzmie, która po zasypaniu wykopu zostanie rozścielona z zachowaniem warstw. Wykopów nie należy prowadzić w czasie opadów deszczu, w celu ochrony przed erozją gleby. Teren prac po ich zakończeniu poddawać kultywacji i obsiewowi. Wytworzona trwała darnь pozwoli chronić glebę przez erozją w późniejszym etapie np. w wyniku wypłukiwania próchnicy przez deszcz. Ścieżki techniczne pomiędzy panelami pozostawić nieutwardzone i niezagęszczone, obsiane
- Wykopy wykonywać w miarę możliwości z przynajmniej jednym ściętym brzegiem tak by umożliwić wydostanie się z nich przez zwierzęta. Wszystkie wykopy będą każdorazowo przed wznowieniem prac, nie rzadziej niż raz dziennie kontrolować, w celu sprawdzenia czy nie zostały w nich uwięzione drobne kręgowce.

9. WNIOSKI I PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji analizowanego dokumentu, jednak jest to sprzeczne z zamierzeniami inwestycyjnymi i interesem ekonomicznym gminy oraz oczekiwaniami i potrzebami inwestorów.

W przypadku uwzględnienia postulatów prognozy, nie przewiduje się powstawania istotnych oddziaływań na środowisko, a wszystkie oddziaływania i przekształcenia będą miały charakter zmian, pozytywnych w procesie rozwoju przestrzennego gminy Pietrowice Wielkie.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pietrowice Wielkie dla dwudziestu jeden obszarów położonych na terenie następujących ośmiu miejscowości należących do gminy Pietrowice Wielkie: Maków, Kornice, Pawłów, Pietrowice Wielkie, Żerdziny, Lekartów, Samborowice, Cyprzanów. Granice obszarów przedstawione są na załączniku graficznym dotyczącym kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji zmiany Studium na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Zmiana nr 5 studium wynika z potrzeby poszerzenia obszarów zabudowy mieszkaniowej oznaczonych symbolem M - wielofunkcyjne obszary osadnicze, wprowadzenia trzech nowych obszarów aktywności gospodarczej - AG, jednego obszaru sportowo rekreacyjnego - US oraz jednego obszaru przeznaczonego pod usługi - U.

W wyniku zabudowy terenu może wystąpić niewielki wpływ na wody powierzchniowe i podziemne oraz na klimat, gleba na obszarach objętych projektem zmiany nr 5 Studium zostanie przekształcona.

Projekt zmiany studium nr 5 nie wprowadza kierunków, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

Projekt zmiany nr 5 Studium nie wprowadza kierunków, które w jakikolwiek sposób mogłyby wpływać na cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, w związku z czym w prognozie oddziaływania na środowisko nie zaistniała potrzeba proponowania rozwiązań alternatywnych.

Dla ograniczenia i minimalizacji potencjalnych niekorzystnych skutków realizacji nowoprojektowanej zabudowy w projekcie zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Pietrowice Wielkie zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W przypadku uwzględnienia postulatów prognozy nie przewiduje się powstawania istotnych oddziaływań na środowisko, a wszystkie oddziaływania i przekształcenia będą miały charakter zmian niezbędnych w procesie rozwoju przestrzennego Gminy Pietrowice Wielkie.

11. SPIS LITERATURY

1. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 977 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 2556);
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022, poz.916);
4. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 2625);
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2022, poz. 2409);
6. Ustawa z dnia 7 maja 2010 o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 733);
7. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.682 z późn. zm.);
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1065);
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 poz. 112);
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 poz. 1032);
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 poz. 119);
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2020, poz. 258);
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. 2002, Nr 176, poz. 1455);
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 Listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. 2019 r., poz. 1747);
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. z U. 2019 r., poz. 2149);
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 Listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. 2011 r., poz. 1549);
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016r., poz. 1359);
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183);
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014, poz. 1409);
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014, poz. 1408);
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 r. (Dz. U. z 2014, poz. 1713);
22. Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z., 2006, Hydrologia ogólna. Wydawnictwo Naukowe, PWN Warszawa;
23. Bednarek R. Prusinkiewicz Z., 1990, Geografia gleb, PWN Warszawa;

24. Dobrzański B., Zawadzki S. (red.), 1981. Gleboznawstwo. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa;
25. Inwentaryzacja terenowa, lipiec 2017 rok;
26. Klimaszewski M., 2005. Geomorfologia. PWN Warszawa;
27. Kondracki J., 1978. Geografia fizyczna Polski. PWN Warszawa;
28. Kondracki J., 2009. Geografia regionalna Polski. PWN Warszawa;
29. Malinowski L., (red.), 1991. Budowa geologiczna Polski. Hydrogeologia, t. VII, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa;
30. Mapy geologiczne w skali 1:50000, Państwowy Instytut Geologiczny;
31. Objasnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski 1:50 000, Państwowy Instytut Geologiczny;
32. Ostaszewska K., 2002. Geografia krajobrazu. PWN Warszawa;
33. Ostaszewska K., Rychlig A., (red), 2005. Geografia fizyczna Polski. Wydawnictwo Naukowe PAN, Warszawa;
34. Paczyński B., 1995 - Atlas Hydrogeologiczny Polski Skala 1:500 000 PIG Warszawa;
35. Pazdro Z., 1983; Hydrogeologia ogólna. Wyd. Geolog. Warszawa;
36. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, (Dz. U. 2016, poz. 1967);
37. Przewodnik do rozpoznawania zwierząt i roślin. Wydawnictwo Delta W-Z, Warszawa;
38. Woś A., 1996. Zarys klimatu Polski. Wyd. Naukowe UAM Poznań;
39. Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice, 2018;
40. Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa śląskiego w roku 2018
41. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.
42. „Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Pietrowice Wielkie” (Regioplan, Wrocław 2005r.)
43. System Ochrony Przeciwośmiskowej (SOPO) – PIG – Państwowy Instytut Badawczy, „Mapa obszarów zagrożonych podtopieniami w rejonie dolin rzecznych” (PIG),
44. Informacje dotyczące sieci NATURA 2000 opublikowane na stronach internetowych Ministerstwa Środowiska.